

Statenmededeling aan Provinciale Staten

Onderwerp

Stand van zaken schaliegas

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Kennisnemen van

De stand van zaken van het onderzoek naar de mogelijke risico's van schaliegas.

Datum

26 maart 2013

Documentnummer

3385119

Aanleiding

Door de vorige minister van EL&I is aan de Tweede Kamer toegezegd dat hij opdracht zal geven voor een onafhankelijk onderzoek naar de mogelijke risico's en gevolgen van opsporen en winnen van schalie- en steenkoolgas in Nederland. Gedurende het onderzoek zullen geen proefboringen naar schalie- of steenkoolgas geplaatst worden en zullen er geen opsporingsvergunningen voor schalie- of steenkoolgas verleend worden. De gunning van dit onderzoek heeft op basis van een Europese aanbesteding in december 2012 plaatsgevonden en de opdracht is verleend aan een consortium bestaande uit de ingenieursbureaus Witteveen en Bos (W+B), Arcadis en Fugro. Op 18 februari 2013 en op 20 maart 2013 is het door dit consortium opgestelde onderzoeksvoorstel besproken in de klankbordgroep, die door de minister is ingesteld.

Bevoegdheid

Op grond van artikel 16 Mijnbouwwet worden Gedeputeerde staten van de provincie, waarop de aanvraag voor een vergunning betrekking, heeft in de gelegenheid gesteld binnen een door Onze Minister te stellen redelijke termijn advies uit te brengen over de ingediende aanvraag.

Kernboodschap

1. Kritiek klankbordgroep op het oorspronkelijke onderzoeksvoorstel

Tijdens de bespreking op 18 februari jl. van het concept onderzoeksvoorstel in de landelijke klankbordgroep ter begeleiding van het onderzoek naar de mogelijke risico's van schaliegas, werd duidelijk dat het voorstel verder dient te worden aangescherpt. Er was vooral kritiek op de selectie van literatuurbronnen, die niet-representatief zou zijn. En er werd aangegeven dat bij wetenschappelijk onderzoek een onafhankelijke externe review dient te worden gedaan. Door sommige leden van de klankbordgroep werden twijfels geuit over de onafhankelijkheid van met name Arcadis en Fugro.

Veel belang werd gehecht aan goede communicatie rond dit rapport, voor de gewone burger moet duidelijk worden wat de impact is van schaliegaswinning op het milieu en de omgeving. In dit verband werd opgemerkt dat het onderzoek niet alleen een breed beeld moet geven voor heel Nederland, maar ook moet worden toegespitst op locatiespecifieke omstandigheden. Zo zou duidelijk rekening moeten worden gehouden met de aanwezigheid van breuken in de ondergrond. Ook de impact van schaliegaswinning op de drinkwaterwinning zou beter naar voren moeten komen.

Datum

26 maart 2013

Documentnummer

3385119

2. Aanpassing onderzoeksvoorstel en brief minister EZ

Deze kritiek heeft er toe geleid dat de onderzoekers een aangescherpt onderzoeksvoorstel hebben opgesteld, dat op 20 maart 2013 opnieuw in de klankbordgroep werd besproken.

In een brief, die de minister op 11 maart 2013 naar de Tweede Kamer heeft gestuurd (zie bijlage 1), heeft hij de stand van zaken met betrekking tot het onderzoek verder toegelicht. Hij gaat in deze brief ook in op de discussie binnen Europa over schaliegas en geeft aan dat als daar aanleiding toe is, hij bereid is de wet- en regelgeving aan te passen. Ook gaat hij in op de veldstudies die Cuadrilla, eveneens vergunninghouder in Noord-Brabant, in de Noordoostpolder gaat uitvoeren. In deze brief heeft de minister nogmaals bevestigd, dat gedurende het onderzoek geen proefboringen naar schalie- of steenkoolgas zullen worden geplaatst en dat er geen opsporingsvergunningen voor schalie- of steenkoolgas zullen worden verleend. De minister van EZ gaat er nog steeds vanuit dat het onderzoek op 1 juli 2013 gereed is. Dit is een verzoek van de Tweede Kamer. Iedereen binnen de klankbordgroep is het er over eens dat deze termijn ambitieus is.

3. Beoordeling aangescherpt voorstel

Ten aanzien van de bronselectie ten behoeve van het literatuuronderzoek is nu een apart hoofdstuk opgenomen in het onderzoeksvoorstel, waarin de werkwijze nader wordt toegelicht. Om de wetenschappelijke en inhoudelijke kwaliteit binnen het onderzoek te waarborgen wordt door de commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) een werkgroep ingesteld voor een externe review. Deze heeft voor de samenstelling van de werkgroep de beschikking over een pool van circa 750 deskundigen. Hiermee kan er van uit worden gegaan dat de commissie voldoende deskundigheid zal waarborgen. Dit advies, dat gezien kan worden als een “second opinion”, staat los van de wettelijke taken van de commissie voor de m.e.r..

Onderdeel van de onderzoeksvragen, die naar voren waren gekomen tijdens de landelijke consultatieronden, was ondermeer vragen over de mogelijke effecten van breuken en de mogelijke effecten op de drinkwaterwinning. Deze onderzoeksvragen maken integraal onderdeel uit

van het onderzoeksvoorstel. Hiermee worden deze onderwerpen voldoende meegenomen.

In het onderzoek wordt opgenomen, op welke locatiespecifieke omstandigheden bij vervolgvactiteiten gelet moet worden. Als uit dit onderzoek naar voren komt dat bepaalde risico's locatiespecifiek zijn, dan zal ook naar deze effecten en risico's op lokaal niveau nader gekeken worden in bijvoorbeeld een milieueffectrapportage, die hoort bij een locatiespecifieke aanvraag.

Na een eerste beoordeling is met deze aanpassingen naar ons oordeel de inhoudelijke kwaliteit van het onderzoek voldoende gewaarborgd. Het onderzoeksvoorstel is ook bestudeerd door het team Kennis en Onderzoek.

Datum

26 maart 2013

Documentnummer

3385119

4. Relatie met STRONG en aanpassing Mijnbouwwet

In het kader van de Rijks Structuurvisie voor de Ondergrond (STRONG), die wordt opgesteld in een samenwerking van de ministeries van I&M en EZ, krijgt de Mijnbouwwet naar verwachting een aanpassing op verzoek van de provincies. Het gaat dan met name om de aanpassing van het adviesrecht van GS in het kader van de vergunningverlening. Door uitbreiding van de weigeringsgronden zal het advies dan niet meer beperkt zijn tot een oordeel over de technische en financiële omstandigheden van de aanvrager, maar het advies van GS op het gebied van RO- en milieuaspecten zou dan kunnen leiden tot het weigeren van de vergunning.

5. Relatie met provinciaal beleid voor de ondergrond

De Commissie Ecologie&Ruimte (E&R) heeft op 14 december jl. besloten om de leemten in het huidige beleid voor de ondergrond in te vullen op basis van de Startnotitie 'Samenhangend beleid van de ondergrond'. Dit houdt in dat de 3 in de notitie 'Samenhangend beleid van de ondergrond' geconstateerde leemten in het huidige beleid voor de ondergrond in een kaderstellende notitie zullen worden uitgewerkt.

In deze kaderstellende nota wordt ook ingegaan op de provinciale visie op de randvoorwaarden, waaronder wij de winning van schaliegas in onze provincie al dan niet willen toestaan.

Consequenties

1. Uitkomsten onderzoek maakt het mogelijk om provinciale visie in te geven op de randvoorwaarden, waaronder wij de winning van schaliegas in onze provincie al dan niet willen toestaan.

In de brief van GS van 31 mei 2011 aan de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie heeft GS verzocht om, gelet op de vele onduidelijkheden, eerst een onafhankelijk onderzoek naar de mogelijke risico's te laten uitvoeren. Zolang geen duidelijkheid kan worden gegeven over de risico's, moeten naar de mening GS geen (proef)boringen naar schaliegas worden uitgevoerd en zal nog geen provinciaal standpunt worden ingenomen over het al dan niet willen toestaan van de winning van schaliegas.

Europese en internationale zaken

In opdracht van de Europese Commissie Milieuzaken is in augustus 2012 een rapport verschenen, waarin de mogelijke risico's voor milieu en gezondheid ten gevolge van fracking activiteiten worden geïdentificeerd (Support to the identification of potential risks for the environment and human health arising from hydrocarbons operations involving hydraulic fracturing in Europe). Dit rapport zal hoogstwaarschijnlijk onderdeel uitmaken van het onafhankelijk onderzoek.

Datum

26 maart 2013

Documentnummer

3385119

Communicatie

Na afloop van de laatste klankbordgroep bijeenkomst van 20 maart 2013 is een perscommuniqué verschenen (zie bijlage 2).

Vervolg

Binnen twee weken wordt het onderzoeksvoorstel definitief gemaakt, met nog de mogelijkheid voor klankbordgroep leden om binnen twee dagen hierop te reageren. Daarna zal het onderzoek van start gaan. De resultaten worden per 1 juli 2013 verwacht.

Bijlagen

1. Brief van 11 maart 2013 van de minister van EZ aan de Tweede Kamer, kenmerk DGETM-EM / 12383090, betreffende Gunning aanbesteding schaliegas onderzoek;
2. Perscommuniqué Bijeenkomst op 20 maart 2013 van de klankbordgroep van het onderzoek naar de mogelijke gevolgen en risico's van schalie- en steenkoolgaswinning;

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
de voorzitter

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. W.G.H.M. Rutten

Auteur: M.J. Biet, MBiet@brabant.nl, toestel (073) 681 22 98
Ecologie/Bureau Bodem